

Sygn. akt **VIII U 3159/16 Post. z dn. 17.07.17 r. sprostowano oczywistą omyłkę w wyroku.**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jacek Chaciński

Protokolant - starszy sekretarz sądowy Wioletta Wójtowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2017 roku w Lublinie

sprawy D. G. (1)

z udziałem zainteresowanego Z. G.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników i o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia urzędu skarbowego

na skutek odwołań D. G. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 9 czerwca 2016 roku, znak: (...)

i z dnia 29 czerwca 2016 roku, znak:(...)

I. zmienia zaskarżone decyzje i przywraca D. G. (1) termin do złożenia zaświadczenia Urzędu Skarbowego oraz stwierdza, że D. G. (1) podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 czerwca 2016 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz D. G. (1) kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VIII U 3159/16

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 9 czerwca 2016 roku stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i emerytalno-rentowego dla D. G. (1) od dnia 1 czerwca 2016 roku oraz ustanie obowiązku opłacania składek. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w ustawowym terminie do dnia 31 maja 2016 roku nie zostało złożone zaświadczenie właściwego organu podatkowego o kwocie podatku należnego za 2015 rok z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (decyzja – k. 88 a.u.).

D. G. (1) wniosła odwołanie od powyższej decyzji domagając się jej zmiany poprzez ustalenie, że od dnia 1 czerwca 2016 roku podlega ubezpieczeniom społecznym rolników. W uzasadnieniu argumentowała, że sytuacja rodzinna spowodowana zachowaniem męża, który znęca się nad nią oraz nad synem, spowodowała wystąpienie u niej(...)

dniu 1 kwietnia 2016 roku mąż został przyjęty na Oddział (...) i (...), gdzie przebywał do dnia 27 maja 2016 roku. W tym czasie wnioskodawczyni musiała zajmować się domem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej, co doprowadziło do pogorszenia stanu (...) a w konsekwencji przekroczenia terminu do złożenia wymaganego zaświadczenia. Przekroczenie terminu nastąpiło jednak bez winy ubezpieczonej (odwołanie – k. 2-6 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W jego ocenie okoliczności przedstawione przez ubezpieczoną nie zawierają znamion zdarzenia losowego zgodnie z art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (odpowiedź na odwołanie – k. 11-12 a.s.).

Kolejną decyzją z dnia 29 czerwca 2016 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił D. G. (1) przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego o nieprzekroczeniu kwoty należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2015. Organ rentowy wskazał, że wskazane we wniosku okoliczności nie są zdarzeniem losowym, ponieważ pozwoliły wnioskodawczyni na prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej (decyzja – k. 98 a.u.).

D. G. (1) wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia o nieprzekroczeniu kwoty należnego podatku dochodowego. Swoje stanowisko argumentowała analogicznie jak w przypadku odwołania od decyzji z dnia 9 czerwca 2016 roku, wskazując na trudną sytuację rodzinną spowodowaną zachowaniem męża (odwołanie – k. 22-26 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że przytoczone przez wnioskodawczynię fakty nie miały nagłego charakteru, a 5-cio miesięczny termin na dopełnienia ustawowego obowiązku mógł zostać zachowany (odpowiedź na odwołanie – k. 33-35 a.s.).

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2017 roku Sąd połączył sprawy z powyższych odwołań do łącznego rozpoznania i orzekania (postanowienie – k. 50v a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

Z. G. – mąż wnioskodawczyni w dniu 16 kwietnia 1999 roku dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia D. G. (1). Równocześnie D. G. (1) złożyła wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników od dnia 3 lipca 1998 roku (zgłoszenie – k. 1 a.u., wniosek – k. 3 a.u.).

Decyzją z dnia 23 kwietnia 1999 roku Prezes KRUS stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz obowiązek opłacania składek dla Z. G. i D. G. (1) (decyzja – k. 12 a.u.).

D. G. (1) w dniu 17 września 2014 roku złożyła wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Wskazała w nim, że działalność pod firmą Salon (...) prowadzona będzie od dnia 10 października 2014 roku (wniosek – k. 59-61 a.u.).

Decyzją z dnia 23 września 2014 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził spełnienie przez D. G. (1) warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej. Na decyzji znajduje się informacja, że do dnia 31 maja każdego roku rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegający ubezpieczeniu, zobowiązany jest złożyć w Kasie zaświadczenie naczelnika właściwego urzędu skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok miniony (decyzja – k. 72 a.u.).

Wnioskodawczyni w dniu 29 maja 2015 roku złożyła zaświadczenie o dochodach uzyskanych z prowadzenia działalności gospodarczej w roku 2014 (zaświadczenie – k. 84 a.u.).

Z uwagi na brak dostarczenia zaświadczenia o dochodach uzyskanych w roku 2015 organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 9 czerwca 2016 roku (decyzja – k. 88 a.u.).

W dniu 17 czerwca 2016 roku D. G. (1) złożyła wniosek o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia, jednocześnie dopełniając tego obowiązku (wniosek – k. 91 a.u., zaświadczenie – k. 95 a.u.).

Po rozpatrzeniu wniosku organ rentowy w dniu 29 czerwca 2016 roku wydał drugą zaskarżoną decyzję, odmawiając przywrócenia terminu (decyzja – k. 98 a.u.).

Wnioskodawczyni mieszka wraz z mężem i trójką dzieci w miejscowości T.. Od 2006 roku Z. G. znęca się nad rodziną psychicznie i fizycznie. Z tego powodu Sąd Rejonowy w Łukowie, II Wydział Karny, wyrokiem z dnia 5 maja 2016 roku, sygn. akt II K 293/15 uznał go za winnego znęcania się nad swoją żoną w okresie od dnia 10 października 2006 roku do dnia 28 czerwca 2013 roku i wymierzył karę roku pozbawienia wolności zawieszoną tytułem próby na okres 4 lat (zeznania wnioskodawczyni – k. 87v-88 a.s., odpis wyroku – k. 7-8 a.s.).

W okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 27 maja 2016 roku Z. G. przebywał w Dziennym Oddziale (...) z uwagi na (...) (karta informacyjna – k. 92 a.u.).

Leczenie w powyższym oddziale nie przyniosło skutku. Po jego zakończeniu Z. G. w dalszym ciągu (...) i znęcał się na żoną oraz dziećmi. Z tego powodu D. G. (1) w dniu 27 sierpnia 2016 roku złożyła zawiadomienie o popełnieniu przez niego przestępstwa z art. 207 § 1 kodeksu karnego. Postanowieniem z dnia 4 listopada 2016 roku Z. G. przedstawiono zarzut, że w okresie od czerwca 2013 roku do dnia 27 sierpnia 2016 roku znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną D. G. (1) oraz synem K. G. w ten sposób, że będąc pod działaniem alkoholu wszczynał awantury domowe, w trakcie których wyganiał ich z domu, wyzywał słowami wulgarnymi i ogólnie przyjętymi za wulgarne, a ponadto kilkakrotnie uderzał żonę ręką po całym ciele, a w dniu 27 czerwca 2016 roku kolaniem jednej nogi przycisnął brzuch śpiącego K. G. a nadto dusił go ręką, tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. (postanowienie – k. 66 a.s., protokół – k. 76-78 a.s.).

Z powodu sytuacji rodzinnej oraz pogorszenia stanu(...) wnioskodawczyni nie dotrzymała terminu złożenia zaświadczenia o dochodach z działalności gospodarczej za rok 2015. W maju 2016 roku siostra pomagała jej przy prowadzeniu zakładu fryzjerskiego. Od dnia 12 lipca 2016 roku D. G. (1) podjęła leczenie z rozpoznaniem (...) (zeznania wnioskodawczyni – k. 88 a.s., zaświadczenie lekarskie – k. 65 a.s.).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony w oparciu o zeznania wnioskodawczyni oraz przedstawione dowody z dokumentów.

Zeznania wnioskodawczyni zostały uznane za wiarygodne. Okoliczności w nich stwierdzone znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Ponadto organ rentowy ich nie kwestionował, dokonując jedynie odmiennej oceny stanu faktycznego w świetle art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Dowody z dokumentów także zostały obdarzone wiarą. Nie budziły wątpliwości co do formy i treści oraz nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołania od decyzji są zasadne i zasługują na uwzględnienie.

Jak stanowi art. 5a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r. poz. 277, tekst jedn. ze zm.) rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie wskazane warunki, w tym m.in. kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza rocznej kwoty granicznej ogłaszanej w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Zgodnie z art. 5a ust. 4, 6 i 7 cytowanej ustawy zaświadczenie albo oświadczenie, że nie została przekroczona kwota podatku dochodowego, o której mowa w ust. 1 pkt 5, rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegający ubezpieczeniu, obowiązany jest złożyć w Kasie do dnia 31 maja każdego roku podatkowego. Niezłożenie zaświadczenia lub niezachowanie terminu jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z dniem, do którego rolnik lub domownik obowiązany był złożyć zaświadczenie albo oświadczenie w Kasie, chyba że ten rolnik lub domownik zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w sposób trwały lub okresowy przed upływem terminu na złożenie tego zaświadczenia albo oświadczenia. Termin może jednak zostać przywrócony na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli udowodni, że jego niezachowanie nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że D. G. (1) nie zachowała terminu do złożenia odpowiedniego zaświadczenia, gdyż dokonała tego w dniu 17 czerwca 2016 roku wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu. W ocenie organu rentowego nie ma jednak możliwości jego przywrócenia, ponieważ okoliczności podnoszone przez wnioskodawczynię nie stanowią zdarzeń losowych.

Z taką oceną organu rentowego nie sposób się zgodzić. Należy wskazać, że określone w art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników „zdarzenie losowe” oznacza zdarzenie nieprzewidywalne, niemożliwe do uniknięcia i niezależne od woli osoby wywodzącej z niego skutki prawne, spowodowane zarówno działaniem sił przyrody, jak i działaniem innego człowieka. Uchybienie terminu powinno mieć natomiast charakter obiektywny i zewnętrzny w stosunku do rolnika (wyrok SN z dnia 10 czerwca 2010 roku, I UK 49/10, OSNP 2011, nr 23-24, poz. 304; wyrok SA w Białymstoku z dnia 4 kwietnia 2013 roku, III AUa 977/12, LEGALIS nr 998943).

Na gruncie przyjętego stanu faktycznego należało uznać, że zaistniałe okoliczności powinny być zakwalifikowane do zdarzenia losowego. Mąż wnioskodawczyni od kilku lat znęcał się nad nią, za co został skazany wyrokiem z dnia 5 maja 2016 roku. Następnie przez okres niemal dwóch miesięcy uczęszczał na leczenie w Oddziale (...). Jak wynika z protokołu przesłuchania oraz postanowienia o przedstawieniu zarzutów zachowanie Z. G. nie zmieniło się i nadal znęcał się nad żoną, a także nad synem K. G.. W tym czasie wnioskodawczyni musiała samodzielnie zająć się domem i wychowaniem dzieci, prowadząc jednocześnie działalność gospodarczą. Nawarstwienie wszystkich negatywnych okoliczności, które były przyczyną niezachowania terminu do dostarczenia zaświadczenia o dochodach, nie było spowodowane działaniem wnioskodawczyni. Nie miała ona wpływu na sytuację rodzinną, której przyczyną było zachowanie jej męża nadużywającego alkoholu. Konsekwencją tego było funkcjonowanie przez wnioskodawczynię w stresie, co doprowadziło do wystąpienia zaburzeń(...) oraz podjęcia leczenia w tym kierunku.

W takiej sytuacji argument organu rentowego, że w spornym okresie wnioskodawczyni nadal prowadziła działalność gospodarczą i mogła zachować termin nie zasługuje na uwzględnienie. Tym bardziej, iż taki wniosek organ rentowy wyprowadził jedynie z braku zawieszenia działalności przez D. G. (2). Brak dokonania formalnego zawieszenia działalności gospodarczej nie oznacza jednak, że jest ona faktycznie prowadzona. Poza tym, jak wskazała wnioskodawczyni, w maju 2016 roku pomagała jej w tym siostra. Ponadto nie ma racji organ rentowy wskazując w odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 29 czerwca 2016 roku na brak nagłego charakteru faktów wskazywanych przez wnioskodawczynię. Taka przesłanka nie jest konieczna w świetle art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Dla stwierdzenia, że przytoczone okoliczności nosiły cechy zdarzenia losowego wystarczające jest uznanie, że rolnik nie miał wpływu na ich przebieg, natomiast ich powstanie i czas trwania nie są kryteriami decydującymi. Ważne jest ustalenie, że przyczyny powodujące opóźnienie uniemożliwiały złożenie zaświadczenia w znaczeniu obiektywnym, co w niniejszej sprawie miało miejsce.

Okoliczności przedstawione przez wnioskodawczynię zostały zakwalifikowane przez Sąd do zdarzeń losowych w znaczeniu art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i uzasadniają przywrócenie terminu do przedłożenia wymaganego zaświadczenia. W związku z tym Sąd zmienił zaskarżone decyzje i przywrócił D. G. (1) termin do złożenia zaświadczenia Urzędu Skarbowego oraz stwierdza, że D. G. (1) podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 czerwca 2016 roku.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Zgodnie z § 3 tego przepisu do niezbędnych kosztów zalicza się również wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika. Wysokość tego wynagrodzenia określona jest w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym do dnia 26 października 2016 roku. Zgodnie z § 9 ust. 2 stawki minimalne w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego wynoszą 360 złotych. Z uwagi na rozpoznawanie dwóch połączonych spraw w jednym postępowaniu należało więc zasądzić od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz D. G. (1) kwotę 720 złotych (2 x 360 złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.